

[Robert Christensen.]

Jeg har forstået det sådan, at en skoles kapacitet er udnyttet, når den har det minimumselevtal, loven kræver, og har det i 36 effektive uger; og hvis man opfylder det krav, sker der ikke noget fradrag. Jeg ville gerne, om ministeren her i dag kunne meddele, om det er mig, der har forstået det rigtigt, eller det er en hel masse højskolefolk ude omkring i landet, der går og er meget nervøse i øjeblikket.

Jeg skal dog til denne stramning sige, at vi finder den rigtig, fordi man nu medregner korte kursus som godkendte. Det har man jo ikke gjort tidligere. Reelt er det vel sådan, at en højskole, der plejer at undervise i 8 måneder, stadig væk kan fortsætte med 8 måneder og så fylde den sidste måned op med korte kursus, vel at mærke korte kursus, der er godkendt.

Vi har også bemærket os, at der bliver ikke alene en stramning i lærerlønningerne, men at der oven i købet bliver en reel nedgang, for en hel del lærere endda en væsentlig nedgang. Ja, jeg ved godt, at de, der er lærere, ikke kan blive sat ned; de kan bare få lov at stå og vente, til den almindelige lønstigning har indhentet dem. Jeg skal ikke her tage stilling for eller imod, men vil gerne sige, at det er noget af det, vi gerne vil have drøftet meget grundigt i udvalget. For det nytter nu engang ikke noget, at vi i samfundet tror, at vi kan lovgive om lønninger på anden måde, end at vi må betale personerne den løn for det arbejde, de gør, som de kunne erhverve sig ved noget andet arbejde, som den samme uddannelse kvalificerer til. Vil vi gøre andet på det lønningsmæssige område, risikerer vi bare, at personerne forsvinder. Menneskenes børn har en mærkværdig evne til altid at sælge deres arbejdskraft dér, hvor betalingen er højest.

Det var de bemærkninger, jeg havde om det almindelige i lovforslagene. Vi medvirker gerne til en hurtig og grundig udvalgsbehandling.

Svend Haugaard: De fire skoleformer, der her foreslås samlet i én lov, har én afgørende ting tilfælles, nemlig kostskolens meget værdifulde, men samtidig også meget krævende form for lærere og andre ved skolen ansatte. Derudover har de tre et fælles-

skab i, at de henvender sig til voksenalder; mens den fjerde henvender sig til 14—18-årig ungdom, og de gør det alle uden krav om forudgående prøve eller uddannelse. I øvrige henseender er de ret forskellige, og der kan endda træffes meget store forskelle inden for den enkelte gruppe fra skole til skole, ikke mindst inden for højskolen.

Fra højskolekredse har der været rejst protester mod denne lovmæssige sammenkobling, og det mener jeg ville være berettiget, hvis ikke højskolen i formålsparagraffen og ved de for højskolen specielle bestemmelser klart var adskilt fra det øvrige. Som lovforslaget nu er udformet især for formålsparagraffens vedkommende, som jo er meget vid, kan der næppe rejses stærke saglige argumenter imod lovenheden.

Disse fire skoleformer har hver for sig en meget stor værdi. Efterskolen er et fortrinligt alternativ til 8., 9. og 10 skoleår, og i tusindvis af unge er her under nye skole- og fritidsforhold blevet sat i gang på en sådan måde, at det får livsvarig betydning for dem. Efterskolerne har i de sidste år indstillet sig på en opdeling, hvor der tages hensyn til elevernes forskellige skole- og alderstrin, og det mener jeg er heldigt.

Landbrugsskolerne og husholdningsskolerne har begge et fagligt sigte, men har også plads til det alment menneskelige, og jeg mener, det er meget vigtigt, at dette ikke prioriteres lavere end det øvrige. Den meget stærke afvandring fra landbrugserhvervet har gjort det rigtigt, at man nedsetter et landbrugsskoleråd, som får indflydelse på bedømmelsen af skolebehov og også indflydelse på en vis arbejdsdeling mellem de bestående skoler. Men der bør fortsat være en betydelig frihed til nye forsøg, til nydannelser, så man ikke stivner i det én gang vedtagne. Jeg vil gerne her pege på mellemteknikeruddannelsen, som det næppe i dag er muligt at sige hvad fremtiden vil kræve af, og jeg mener, man ikke skal glemme det udstrakte salgs- og indkøbsapparat, som erhvervet selv forestår. Der er her brug for praktisk erfaring sammen med teoretisk kunnen på fagligt område, koblet sammen med et betydeligt kendskab til landbrugets handelsområde. Jeg ved, der er en skole på Fyn, der arbej-